

פרס נשיא המדינה לספרות התשס"א לסופר אמנון שמוש

פרס נשיא המדינה לספרות לשנת תשס"א הוענק לסופרים מירון ח. איזקסון, אהרון מגד, אפרים באוך ואמנון שמוש. אמנון שמוש סופר ומשורר נולד בשנת 1929 בעיר חלב שבסוריה, היא ארם-צובא. בשנת 1938 עלה עם משפחתו לארץ ישראל. למד בגימנסיה הרצליה בתל-אביב. היה חבר ומדריך בתנועת הנוער "מחנות העולים" והתנועה המאוחדת". בשנת 1946 הצטרף להגנה והתגייס לפלמ"ח והיה בהכשרה בכפר גלעדי. לחם במלחמת השחרור. עם חבריו לתנועה הקים את קיבוץ "מעין ברוך" על גבול סוריה ולבנון. היה מורה ומנהל בבית הספר היסודי והתיכון האזורי "עמק החולה". חבר הקיבוץ ומתגורר בו עם ילדיו ונכדיו.

מיצא שליחיות ציוניות ושליחויות של האו"ם באפריקה ובאירופה. היה פעיל בקליטת עליה. בוגר המדרשה לחינוך משותף בבית ברל. בוגר האוניברסיטה בירושלים (לשון וספרות עברית וספרות אנגלית).

את פעילותו הספרותית החל בגיל ארבעים. עד היום פרסם שבעה-עשר ספרים של סיפורת, שירה, דרמה, גנות ומחקר. מנחה סדנאות לכתיבה יוצרת ומרצה מבוקש בארצות דוברות צרפתית ואנגלית.

נשוי לחנה לבית סוקל אב לשתי בנות ובן וסב לשישה נכדים.

חבר השופטים כלל את פרופ' גבריאל מוקד, פרופ' אביבה דורון ופרופ' אפרים חזן.

נימוקי השופטים: "את מקומו הנכבד בעולמה של הספרות העברית קנה אמנון שמוש בזכות סיפוריו המופלאים על יהודי חלב. בסיפוריו ובשירתו הציג בצורה נאמנה את המורשת הרוחנית המיוחדת של יהדות חלב ודרכה את החוויה המזרחית הישראלית על שורשיה הספרדיים. במסגרת זו בולט הרומן "מישל עזרא ספרא ובניו" המציג את קהילת חלב על צבעוניותה ועל שלל הדמויות והתכונות המאפיינות אותה: רבנים גדולי תורה, סוחרים ממלחים, בעלי בתים ופשוטי עם. גם היחסים בתוך המשפחה והיחסים המורכבים והמסובכים עם שכנים הערבים מצוירים במכחול אמן של יוצר בעל עין בוחנת וחכמה מתבוננת. היונקת ממורשת רבת שנים. אהבתו הגדולה של שמוש למורשתו וקהילתו, ודרכה, כאמור, לכלל קהילות ישראל, ניכרת היטב גם בספרו התעודי על כתר ארם-צובא. מפעליו הספרותיים ותרומתו לתרבות ישראל ולספרות העברית משלימים פן חשוב בתרבות המתפתחת במדינת ישראל.

על כל אלה החליט חבר השופטים להעניק לאמנון שמוש את פרס הנשיא לספרות על מפעל חייו."

ספרים:

סיפורים ונובלות – קרחונים ופעמונים (לילדים) 1966. דרך אינה בלב ים 1980. אחותי כלה 1972. קנה וקימון 1974. קיבוץ הוא קיבוץ הוא קיבוץ 1979. אחי מלבנון 1980. מעין חתום 1981. הר האנוסים 1984. סיפורי סתיו צעדי שלכת 1995.

רומנים – יומיה (לבני הנעורים) 1969. מישל עזרא ספרא ובניו 1978. ארוים 1990. דרך המשי 2000.

שירה – דיוואן ספרדי 1981. עלי הגיון בכינור 1984.

מאמרים ומחקר – הכתר (סיפורו של כתר ארם-צובא) 1987. מן המעין 1988.

אנתלוגיה – מזרח ומערב (50 מספרים בוחר סיפור) 1998.

דרמה – מישל עזרא ספרא ובניו – סידרת דרמה בטלוויזיה הישראלית עפ"י הרומן בשם זה הוקרנה ב-1983-1986 וב-1992 וזכתה בפרס "כינור דוד".

תרגומים – הספרים, אחותי כלה, מישל עזרא ספרא ובניו, הר האנוסים, תורגמו לשפות זרות (ספרדית, אנגלית, צרפתית, ערבית), לגליל העולם, לקט סיפורים בתרגום לערבית 1999.

כתבים – סיפורים מוקדמים, סיפורים מאוחרים 2000. רומנים מוקדמים, רומנים מאוחרים 2001.

אמנון שמוש זכה בפרסים הבאים:

פרס ראש הממשלה – 1979, 1994, 2000.

פרס ירושלים לספרות ע"ש עגנון – 1979.

פרס שלום עליכם – 1986.

פרס יצ"ו לספרות – 1986.

פרס נוצות הזהב של אקו"ם על מפעל חיים בספרות – 1999.

אגב, לאחרונה פורסם שספריו של אמנון שמוש נלמדים בחטיבות הביניים בישראל בעדיפות שניה מיד לאחר אלה של ש"י עגנון (ראה מסגרת).

**הנושאים ההומניים
הנלמדים בחט"ב***

המקצוע
שיעור חט"ב שבהו
נלמדים הנושאים
הבאים

ספרות	ספרות עברית ויהודית
ש"י עגנון	49%
אמנון שמוש	25%
שלום עליכם	23%

יום המישי 15 במארס 2001

מתוך עיתון "הארץ"